

Šiame numery

Muzikos kritikas ir muzikinis žurnalistas.

Lietuviai Sinclairo "Džiunglėse".

Lituanistui P. Jonikui 70 metų.

Vasaros vitražas (eilės).

Šis tas nauja apie Oskarą V. Milašį.

Kultūriniai pagėrbstai iš Anglijos.

Spygliai — Dygliai.

A. TYRUOLIS

Minėdami Amerikos 200 metų nepriklausomybės ir lietuvių imigracijos į Ameriką 100 metų sukaktis, prisimename ir tą veikalą, kuriame pavaizduoti šio šimtmečio pradžios lietuviai, dirbę garsiosiose Chicago skerdyklose ("Stokjarduose"). Šįmet kaip tik suėjo 70 metų nuo pasirodymo amerikiečių rašytojo Upton Sinclairo (1878-1968) "Džiunglių", kurios sukėlė lig tol negirdėtą sambrūzdį, tiesiog furorą, ne tik Amerikoje, bet ir Europoje. Veikalas dar tais pačiais 1906 metais buvo išverstas kone į visas Europos kalbas (nors pats autorius pradžioje sunkiai galėjo rasti leidėją Amerikoje dėl kraštą apnuoginančių vaizdų ir radikalių idėjų). Vokiečiai buvo bene praktiškiausi: paskaitę šį romaną, tuoj apsidraudė aukštais maitais nuo mėsos įvežimo iš Amerikos ir be maž niekas nebeonorėjo valgyti vad. "kenuotos" mėsos. Amerikos gi valdžia, prezidentaujant T. Rooseveltu, irgi neliko kurčia taip garsiai bylojančiam autoriui ir išleido mėsos inspekcijos įstatymą. Autoriui pirmiausia rūpėjo, kad būtų pagerintos dirbančiųjų darbo sąlygos, bet iš tikrųjų valdžia ne mažiau dėmesio atkreipė ir į darbo produkciją. Dėl to veliau Sinclair sakydavo: "Taikiau į žmonių širdis, o pataikiau į pilvą". Dėl skandalingų mėsos gamybos sąlygų net poetai rašė skundo eiles, kaip štai:

Ar tai kumpis, ar trichinozė?
Ar tai kiauliena, pilna nuodų?
Ar tai steikas, ar tuberkuliozė.
Gal reiks numirti prie pietų...

(Charlotte P. Gilman)

Darbo sąlygas ir mėsos pramonę Chicago skerdyklose Sinclair savo veikle pavaizdavo su tokiu įtikinamu atvirumu ir vaizdų šurpumu, kad ne tik eilinis skaitytojas, bet ir aukšto rango politikas turėjo būti sujudintas. Tai scenos, kurias, kaip autorius sako, galėjo panaudoti Dantė ar Zola savo pragaroms vaizduoti. Išskyrus tris paskutiniuosius skyrius, "Džiunglės" parašytos su tokia įtampa ir tokiu nuotykiu įvairumu, kokių nebent rastum V. Hugo "Vargdienių" Valzano odisejos aprašyme Paryžiaus požemiuose. "Džiunglės" — visokiausios korupcijos, melo, klastos ir apgaulės simbolis. Sutirštintos spalvos turėjo padėti realizuoti minėtus autoriaus siekimus. Pasaulėžiūrinis ir literatūrinis atžvilgis Sinclairui darė įtakos to meto natūralizmas ir tokie rašytojai, kaip Jack London, nors literatūros kritikai nėra linkę Sinclairą įtikinoti ir natūralistus, skirdami jį daugiau net prie "realistinių romantikų", siekiančių gerovės per negeročių pavaizdavimą (plg. J. C. Duram, Upton Sinclair's realistic romanticism, 1970).

"Džiunglių" vyriausias veikėjas yra Jurgis Rudkus, pirmasis šio šimtmečio metais atvykęs į Ameriką "laimės ieškoti" su tėvu, broliu, sužadėtine, jos pamate, giminaite ir šešiais vaikais — viso 12 asmenų šeima. Likimas taip lėmė, kad dėl nepaprastai žiaurių darbo ir gyvenimo sąlygų 2-3 metų laikotarpį dalis

Lietuviai Sinclairo "Džiunglėse",

Įtakingojo romano septyniadesimt metų sukaktį minint

Sios šeimos nueina į kapus, dalis lieka degeneruota, ir tik Jurgis, atlikęs nuotykingą odiseją, išlieka galutinai nepalaužtas, greičiausiai dėl tada madingos nišiškos idėjos ir dėl autoriaus reikalo padaryti jį savo idėjos eksponentu.

Kodėl Sinclair "Džiunglėms" pasirinko lietuvius, o ne kurią kitą etninę grupę, kaip airius ar lenkus, kurių tada Chicagoje buvo kur kas daugiau? Priežastis, be abejo, buvo ekonominė, ir atsakymą į tai autorius duoda savo knygos 6 skyriuje, kur paaiškinta, kad skerdyklose pirmieji buvo įsikūrę vokiečiai, bet, uždarbiui sumažėjus, pasitraukė. Po to sekė airiai, ir 6 ar 7 metus skerdyklų rajonas ("Packingtown") buvo vadinamas Airių miestu ("Irish City"). Po didžiojo streiko ir jie pasitraukė, o į jų vietą stojo čekai, po to lenkai, kuriuos išstūmė lietuviai, o iš jų vietą jau veržiasi slovakai.

Savo atsiminimuose (1932) ir autobiografijoje (1962) Sinclair nupasakoja, kas jį paskatino rašyti "Džiunglės" ir kaip vyriausiu veikėju pasirinko lietuvi. Baigęs Columbia universitetą New York'e, kaip žurnalistas laikraščio "Appeal to reason" buvęs pakviestas aprašyti darbo sąlygas Chicago skerdyklose. Buvo girdėjęs apie darbininkų streiką ten. Iš jaunumės buvo linkęs užjausti vargstančius. Taip 1904 m. spalio mėn. atvykęs į Chicago ir gyvenęs tarp vad. "Jaučio tresto" vergų. Vakare sėdėdamas darbininkų, čiabuvių ir imigrantų, na-

muose, ir jie jam pasakodavę savo istorijas, o jis viską pasižymėdavo. Dienos metu vaikščiodavęs po "jardus", o jo draugai rizikuodavo netekti darbo, parodydami jam tai, ko reikėjo. Buvęs apsiirėgęs ne ką geriau už darbininkus, o su priešpiečių kibirėliu galėjęs visur praeiti kaip bet kuris darbininkas. Vaikščiojęs po visą tą rajoną, kalbėjęsis su teisininkais, daktarais, darbininkais, slaugėmis, policininkais, nejudomo turto agentais. Po mėnesio jau turėjęs faktus raportui, bet sumanęs visa tai perpilti į literatūrinę formą, tik trūkę veikėjų. Vieną sekmadienį popiet, bevaikščiodamas apie "jardus", pamatęs vestuvininkus, besirenkančius į saliuojo galinį kambarį. Keli vežimai buvę pilni žmonių, tad sustojęs pažiūrėti, o kad žmonės buvę malonūs, įėjęs į kambarį, ir atsistojęs prie sienos. Taip lietuviškoms vestuvėms ir prasideda pirmasis "Džiunglių" skyrius. Čia pamatęs, ko romaniui reikėjo — sužadėtinį ir sužadėtinę, motiną ir tėvą, narsią pusėsėrę, vaikus, muzikantus. Stebėjęs juos visus ir viską derinęs į savo aprašymą. Po to išėjęs pavakarieniauti, o vėl grįžęs, pasiilko iki vidurnakčio, su nieku nesikalbėdamas, tik stebėdamas ir viską dėdamasis į galvą. Po 2 mėnesių pradėjęs rašyti ir viską aprašęs taip, kaip buvo matęs ir atsiminę. Rašė grįžęs į Princeton, N. J., kur netoli turėjo ūkėlį (plg. M. C. Sinclair, Southern belle, (1962). Tokiu faktų rinkimo metodu parašyti ir kiti Sinclairo ro-

Amerikiečių rašytojas Upton Sinclair "Džiunglių" rašymc metu (1905 m.)

mani, kaip "Metropolis" (apie New Yorko gyvenimą), "Aliejus", "Bostonas".

Pradėjęs "Džiunglės" lietuviška "veselija", Sinclair pristato jos dalyvius: sužadėtinį Jurgį Rudkų, jo sužadėtinę, jaunutę, vos 16 metų, Oną Lukošaitę (knygoje vartojama dar lenkiška rašyba: Lukoszaite), jos pusėsėrę, vestuvių "spiritus movens", Mariją Berczynskas (Berčinskaitę ar Beržinskaitę). Stalu rūpinasi "teta" Elzbieta, Kotryna ir senoji Majauskienė. Kalbai sakyti pasirengęs Jurgio tėvas, "dėdė" Antanas ir Jokūbas Šedvilas, Halstead gatvė turėjęs delikatesų krautuve. Jo žmona Ona tarp kitko primena, kad jis turįs "poetišką vaidintuvę" (šie žodžiai, kaip ir bemaž visa lietuviškoji frazeologija, duoti be vertimų į anglų kalbą). Čia ir daugiau susizadėjusių porų, kaip Alena Jaisaitytė su Juozu Račium, Jadvyga Marcinkus su savo Mykolu ir kiti. Muzikantams išsijuošę vadovauja Tamošius Kušleika. Iš kai kurių autorius užuominų būtų galima spėti, kad naujieji imigrantai galėjo būti iš dzūkų ar Vilniaus krašto, iš gana miškingų vietų. Tolimesnį veikalo eigą vienas kitas iš tų veikėjų vėl pasirodo, bet dažniausiai tik atsitiktinai, nes visas autoriaus dėmesys sukauptas į vyriausią veikėją. Autoriui nemažą įspūdį vestuvėse padarė lietuviškos dainos, ir vienos jų jis duoda išsiaištinę posmą originalo kalba, būtent "Sudie, kvietkeli, tu brangiausias". Jei knygoje būtų buvę pažymėta, kad tos dainos autorius Antanas Vienažindys, šis mūsų poetas būtų bene labiausiai pagarsėjęs pasaulį, "Džiunglėms" pasirodžius net 36 kalbų vertimuose

(plg. R. Tottesman, U. Sinclair, annotated checklist. Kent, Ohio, 1973).

Čia kyla klausimas, kiek lietuviškumo yra "Džiunglių" veikėjuose. Be abejo, autorius per 7 savaites pažino nemažą lietuvių Chicagoje, lankėsi jų namuose, stebėjo jų gyvenimo sąlygas. Bet giliau pažinti naujųjų imigrantų vidaus gyvenimą, jų papročius ir pažiūras tiek laiko neužtektų. Iš tikrųjų, Sinclair per 4 savaites rinko faktus, dar nežinodamas, kas bus jo romanų veikėjai. Artimiausiu metu lietuvių pažinti jis turėjo kokiąs 2-3 savaites, kaip matyti iš atsiminimų. Jurgis, Lietuvos kaimo bemokslis vaikas, pasižymi fiziniu stiprumu (su Chicago "bomais" jis galįs viena ranka susitvarkyti), darbštus, blaivus. Bet po šeimos nelaimės — žmonos mirties po per ankstyvo antro vaiko gimdymo — jis jau netenka pusiausvyros, o po vaiko mirties tampa lyg kokiu "profesionaliniu" Amerikos nuotykių romanų klaudijūnu. Tai jau sunkiau suderinama su lietuviu charakteriu, kuris daugiau laikosi "aukso vidurio", negu pasiduoda aistringoms ekstremoms. Nors autorius gerai žino, kas etniškai yra lietuviai, bet kartą vis dėlto prastaria, kad Rudkus giminingas slavams. Ši nonsensą kartojta tokie informaciniai leidiniai, kaip "Encyclopedia Americana", K. Keller ir V. Bennet skaitytųjų informacijai skirtos knygos net iki šios dienos. Mūsų, ypač akademinėse įstaigose dirbančiųjų, pareiga tą seną raugą išvalyti kaip galima greičiau.

Sunkiau patikėtinas ir Jurgio žmonos Onos metimasis į "bo-

Paskendęs miestas

Nuotr. V. Mazelio

Kertinė paraštė

MUZIKOS KRITIKAS IR MUZIKINIS ŽURNALISTAS

Muzikos kritika šiandien vadiname įvykusio koncerto aprašymą, jo įvertinimą, o labiausiai savo asmeninių įspūdžių išsakyimą. Tai viešo įvykio perkėlimas į laikraščio puslapius, kad žmonės galėtų pasiskaityti. Prieš kalbėdami apie šį žurnalistinį priėjimą prie muzikos, turime sustoti prie tikro kritiko darbo. Dar daug anksčiau prieš spaudos atradimą, specialistai muzikos kūrinius jau vertino. 1547 metais šveicaras Henrich Loris, pasivadinęs Henricus Glareanus, nuo to kantono, kuriame jis gimė, parašė Dodecachordon, kur jis išsamiai nagrinėja kompozitorius Josquin De Pres, belgų kompozitorius, ir Henr Isaac, flamandų kilmės italų kompozitorius. Henricus Glareanus įrodinėja, kad bažnytiniai veikalai turi 12 modų, bet ne 8. Kaip pavyzdį sumini čia ir kitus veikalus. Knyga yra ir šiandieną įdomi, nes autorius tikrai išmaningai visa tai svarsto.

Dviem šimtmetų praėjus, Johann Mattheson, kompozitorius, teoretikas ir vargonininkas, parašė Critica Musica, 1722 metais, kur jis agresyviu tonu pasisako kitų kompozitorių atžvilgiu. Kitų kompozitorių veikalus nagrinėti mėgino ir daugiau kompozitorių: Robert Schumann kritiškai apžvelgė Wagnerio, Chopino ir Berliozo kūrinius. Jis net įsteigė žurnalą Neue Zeitschrift. Robert Schumann buvo vienintelis kompozitorius, mokesį išveiktį gerus brožus ir savo kolegų darbuose, juos vertinti ne tik neigiamai, bet ir teigiamai. Shumannas turėjo pranašo žvilgsnį, liečiant Chopiną. Kiti dideli kompozitoriai, kaip Weber, Berlioz, Liszt, Wagner, taipgi užsiimdavo kritika, bet jie neprilygo Schumanno objektyvumui. Aplamai, kaip faktai rodo, aukšto lygio kompozitorius, nežiūrintis savo gilių žinių, savo muzikos supratimo, dažnai negali atspalaiduoti nuo subjektyvumo, pavydo, nesamoningos antipatijos, negali pabrėž-

ti kokių nors nuopelnų kitam kompozitoriui. Beveik vienintelis Robert Schumann paliko kitokį pavyzdį, bet nerado pasekėjų. Dabar žodis apie muzikinį žurnalizmą. Knyga, nagrinėjanti kompozitoriaus kūrinių, yra rašoma profesionalu arba bent muzikos studentui. O muzikinis žurnalistas kreipiasi į plačią visuomenę, kuri gali turėti, bet dažniausiai ir neturi gilesnio arba net jokio muzikinio išsimokslinimo. Iki Didžiosios prancūzų revoliucijos muzikas, kaip ir menininkas tapytojas, dirbo dažniausiai Bažnyčiai arba aristokratijai - elitui. Menininkai ir buvo anų išlaikomi. 19 šimtmetyje, kada į paviršų išplaukė vidurinioji klasė — miestiečiai. Šiems praturtėjus, jie ir tapo menų globėjais. Iykyo meno demokratizacija. Menai sudemonstruoti, tapo prieinami visiems. Atsirado reikalas muzikinį pasirodymą skelbti laikraštyje. Tada iškilio ir muzikinis žurnalistas, visai nauja ir lig tol nežinoma profesija. Pirmas žinomas muzikinis žurnalistas buvo Eduard Hanslick, gyvenęs Vienoje ir rašęs muzikos kritikas 1864 metais ir Neue Freie Presse. Hanslick neturėjo Schumanno ypatybių: jis buvo labai šališkas, liedsdamas Wagnerį ir Brahmsą. Į muzikos apžvalgą jįsai įnešė asmeniškumą, agresyvumą ir neigiamą nusistatymą prieš tuos žmones, kurių jis nemėgo. Hanslick buvo Vienos universiteto profesorius ir darė didelę įtaką į anų laikų visuomenę, rašydamas muzikos estetikos klausimais ir rodydamas savo agresyvią nusistatymą prieš naujenybes. Hanslick, būdamas muzikos žurnalistų pradininku, paliko savo brožus ir būsimiesiems muzikos žurnalistams. Ir šiandien muzikos žurnalistai nėra atsikratę ano savo pirmtako žymiu.

20 šimtmečio pradžioje ir vėliau didelę rolę muzikos kritiko-

(Nukelta | 2 psl.)

Lituanistas dr. Petras Jonikas

Mokslininko septyniadešimt metų amžiaus sukaktis

GRAZUTĖ SLAPELYTĖ-SIRUTIENĖ

Daktarą Petrą Joniką Chicagoje lietuviai, dalyvaujantys lietuviškoje veikloje, gerai pažįsta, nes jis čia, Chicagos pašonėje — Riverside gyvena nuo 1949 m. Dažnai jį susitinkame kultūrinuose renginiuose, susirinkimuose, pobūviuose ir visur, kur vyksta reikšmingesnis lietuviškas bruzdėjimas. Kaip mokslininką lituanistą jį žino visi žymieji pasaulio baltistai ir, tur būt, kiekvienas lietuvis, besidomintis savo gimtąja kalba, skaitantis lietuvišką spaudą.

Tačiau ne daug kas turi progos su juo asmeniškai pabendrauti, akivaizdžiai pamatyti jo kalbotyros darbų apimtį, pasidairyti knygomis, rankraščiais apkrautame jo darbo kambaryje.

Šių metų kovo 25 d. dr. P. Jonikui sukako 70 metų. Ta proga parūpo jį aplankyti, pasidomėti, kaip sukaktuvininkas šiuo metu, vos prieš trejus metus išėjęs į pensiją, leidžia dienas, džiaugiasi užsitarnautu poilsiu, ką beveikia, ir savo įspūdžiais pasidalinti su „Drago“ skaitytojais.

Deja, o gal reiktų sakyti — ačiū Dievui, dr. P. Jonikas dar visiškai negalvoja apie poilsavimą: jis, baigęs pragyvenimą užtikrinantį apmokamą darbą, tik dar intensyviau pasinėrė į kalbotyros darbų labirintus, o jo bute kaskart daugiau knygų, rankraščių, korektūrų, raštų.

Šio brandaus dr. P. Joniko amžiaus sukakties proga verta prisiminti, kokiomis mokslo pakopomis teko jam žengti, kokias kliūtis nugalėti, iki jį atsidarė iškilnių lituanistų eilė, ir peržvelgti jo iki šiol atliktus darbus bei pasidomėti naujais užmojais.

P. Jonikas, tauragiškis žemaitis, pirmuosius mokslo žingsnius žengė Pagramančio ir Šilalės pradinėse mokyklose, 1923 m. baigė Tauragės vidurinę mokyklą, o 1927 m. Tauragės mokytojų seminariją. Šia proga noriu pažymėti, kad nuo Tauragės yra kilęs ir kitas žymus mūsų kalbininkas, P. Joniko bičiulis, pernai Vilniuje miręs filologijos mokslų kandidatas Jonas Kruopas, pastaraisiais metais buvęs didžiojo Lietuvos kalbos žodyno vyr. redaktorius. P. Jonikas, baigęs mokytojų seminariją, apsisprendė toliau tęsti mokslą ir 1927 m. įstojo į Lietuvos universitetą, kur pagrindine šaka studijavo lietuvių kalbą, o šalia to lietuvių literatūrą ir pedagogiką, be to, 1931 m. dialektografiją prof. Jurgio Gerulio vadovaujamoje kursosose Kaune. 1934 m. baigė Vytauto Didžiojo universitetą ir, labai gerai įvertintas, tuoj pat gavo švietimo ministerijos stipendiją studijoms pagilinti užsienyje. P. Jonikas 1935-37 m. specializavosi lietuvių ir baltų kalbotyroje Rygos, Vienos ir Karaliaučiaus universitetuose pas garsiosius profesorius J. Endzelyną, N. Trubetzkoy ir J. Gerulį. Grįždamas į Kauną, buvo užsukęs ir į lenkų okupuotą Vilnių, norėdamas pasirinkti studijines medžiagas Lietuvos mokslo draugijos archyvuose. Deja, po kelių dienų lenkų valdžia jį „išprašė“ iš okupuotos Lietuvos. P. Jonikas apvainikavo savo studijas tame pačiame Vilniuje, kuriame jis vos prieš keletą metų buvo „persona non grata“: 1942.1.31 jis apgynė savo disertaciją „magna cum laude“ — „Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos kūrimasis priešaušrio ir Aušros laikais“, ir jam, vienam iš pirmųjų, buvo suteiktas filologijos daktaro laipsnis sename, dabar jau lietuviškame Vilniaus universitete. Tuo, atrodo, dr. P. Jonikas galėjo ir baigti savo studijas, turėdamas prieš akis užtikrintą profesūrą. Vis dėlto gyvenimo audros nublūškino diplomuotą, daktaro laipsnį turintį lituanistą į svetimą kraštą, į JAV, negreit jam pavyko prasiveržti į aukštojo mokslo įstają. Pradžioje, nuo 1949 m. jam teko tenkintis kukliu darbu Chicagos lietuvių dienraščiui „Naujienu“ redakcijoje. Norėdamas

daugiau pasiekti, po šešerių metų nutarė vėl mokytis, kad ir kitokių mokslų, kurie jam padėtų labiau įsitvirtinti šiame krašte. P. Jonikas ryžosi mesti darbą, susispaudus gyventi iš kuklių santaupų ir žmonos „žlabio ir imtis bibliotekini-kystės“ studijų Chicagoje universitete. Doktorui vėl tenka siekti ir pasiekti bakaluro, paskui magistro laipsnio (1958 m.). Jis kartais juokaudamas pasidžiaugdavo, kad bent jį „aiškule“ neteko grįžti... 1957 m. P. Jonikas gavo Chicagoje universitete teisių skyriaus bibliotekoje kataloگوotojo darbą, kur ir išdirbo iki išėdamos į pensiją. Tuo tarpu atsirado galimybė patekti ir į Chicagoje universiteto mokomąjį personalą: slavistikos departamento vadovo rūpesčiu ir lietuvių pastangomis bei finansine parama 1970 m. mokslo programon buvo įtraukta baltistika, ir dr. P. Jonikas pakviestas dėstyti lietuvių ir baltų kalbotyrą kaip e. o. profesorius. Dr. P. Jonikas profesoriauja čia 3 metus, lygiagrečiai dirbdamas bibliotekoje nebeplėnų darbo laiką, kol 1973 m. išėina į pensiją.

Pedagoginė sritis P. Jonikui buvo artima nuo pat jaunystės. Jis dar studentaudamas su pertraukomis dėstė lietuvių kalbą aukštesniosiose mokyklose. Baigęs universitetą ir pasitobulines kalbotyroje užsienyje, P. Jonikas nuo 1937 m. buvo Vytauto Didžiojo un-to, vėliau Vilniaus un-to lietuvių kalbos katedros vyr. asistentu, o nuo 1942 iki 1944 m. docentu. Pasitraukęs į Vokietiją, 1946 m. mokytojavo Hanau stovyklos lietuvių gimnazijoje, o 1946-49 m. kaip e. o. profesorius dėstė baltų kalbotyrą Pabaltijo universitete (Hamburge, vėliau Pinnberge). Chicagoje dr. P. Jonikas keletą metų dėstė kalbos dalykus 1958 m. įsteigtuose Aukštuosiuose pedagoginiuose lituanistikos kursuose, kurie vėliau buvo perorganizuoti į Pedagoginį lituanistikos institutą. Nors P. Jonikas jau senokai ten nebemokytuoja, bet nuo 1970 m. iki šiol tebėra šio instituto rektoriumi.

Šalia tiesioginių pareigų mokyklose, universitete ir kitur P. Jonikas nuolat buvo ir tebėra įsijungęs į darbą įvairiose mokslo institucijose, organizacijose, draugijose. Lietuvoje jis buvo Lietuvos Kalbos Instituto bendrinės kalbos ir terminologijos sekcijos vedėjas, Lietuvos Kalbos Žodyno ir rašybos komisijos sekretorius (1940-44 m.). 1951 m. Chicagoje dr. P. Jonikas buvo vienas iš iniciatorių steigti Lituanistikos institutą, kurio prezidentu išbuvo net 12 metų.

P. Jonikas daugelio mokslinių bei specialiųjų draugijų narys, ne tik lietuviškų (Lietuvių kalbos dr-jos, Lietuvių profesorių dr-jos ir kt.), bet ir kitataučių, ypač tų, kurių tikslas kalbotyra (latviešu Filologu Biedrības, Baltisches Forschungsinstitut Bonoje, Linguistic Society of America, American Name Society, American Library Association).

Tačiau kaip ir kiekvieno mokslininko, taip ir Joniko pagrindinis darbas koncentruojasi jo srities mokslo studijose, veikaluose, ir tai yra svarbiausias, išliekamos vertės įnašas į lietuvių kultūros ir mokslo lobyną.

Pirmasis, diplominis P. Joniko darbas — „Pagramančio tarmė“ (1939 m.) — dabar jau reikšmės. Idomu, ar pats autorius jį turi. Turėti turi, tik niekas neįspėtų, kokiais keliais jis grįžo pas autorį. Atsitiktinai dr. P. Jonikui Vokietijoje pavyko rasti ir nusipirkti tą egzempliorių, kurį jis kadaise buvo dedikavęs savo profesorui Jurgui Geruliui.

Disertacinio darbo — „Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos kūrimasis priešaušrio ir Aušros laikais“, kurį apgynęs P. Jonikas gavo filologijos daktaro laipsnį, deja, nespėta Lietuvoje išleisti. Betgi toji te-

ma visą laiką jam labai rūpėjo ir dėlto dažnai prie jos grįždavo, kaupė papildomą medžiagą ir pagaliau 1972 m. Pedagoginis lituanistikos institutas, Lietuvių fondai finansuojant, išleido Chicagoje labai vertingą, plačios apimties dr. P. Joniko studijinį veikalą — „Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos kūrimasis“. Gerokai anksčiau, 1952 m., dr. P. Jonikas išleido „Lietuvių kalbos istoriją“, kurią buvo paruošęs dar gyvendamas Vokietijoje, tuoj po II-o pasaulinio karo. Tai pionierinis šioje srityje veikalas, populiariai parašytas, skirtas platesnei visuomeni bei lietuviškai aukštesniajai mokykla.

Ketvirtoji P. Joniko knyga — „Gimtojo žodžio baruose“ (1952 m.) — tai straipsnių, skirtų daugiau praktiškiems lietuvių kalbos reikalams, rinkinys.

Be tų keturių knygų dr. Jonikas yra parašęs ir išspausdinęs daug studijinių ir kitokių straipsnių lietuviškuose kalbinuose ir kit. žurnaluose, vienkartinuose leidiniuose: Archivum Philologicum (Kaunas), Gimtoji Kalba, Kalba, Literatūra (Chicago), Lituanistikos Darbai, Mūsų Senovė, Svetimio Darbas, Aidai, Kultūra, Pėdsakai, Seja, Vairas, Varpas, Židiny, Kovos metai dėl savosios spaudos (Chicago). Štai tie bent svarbesnieji P. Joniko straipsniai: Priesaga -inis, Apie Aušros rašomąją kalbą, Mažosios Lietuvos rašto kalba, Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos idėja priešaušrio metu, Lietuvos bažnytinės kalbos reformos projektas 18 a. pradžioje, Mūsų bendrinės rašomosios kalbos kultūros problema, Kleino gramatikų bendrinė kalba, Lietuvių kalba ir jos gaivinimas prieš Aušrą, Jablonskinės rašybos pagrindai, Kodėl rašome aukštaitiškai? Nuo Mažvydo iki Jablonskio, Mūsų pavardės ir jų atsiradimas, Ties plačiu lituanistikos baru (apie prof. Pr. Skardžių), Tarmė ir rašyba, Antano Salio mokslinė veikla, Lietuvių studentų pavardės XV-XVIII a. Europos universitetuose, Žemaitė ir bendrinė kalba. Ypač vertingi ir išsamūs jo trys kalbotyriniai straipsniai XV Lietuvos Enciklopedijos tome: Lietuvių kalbos istorija, Asmenvardžiai ir vietovardžiai ir Lietuvių kalbos tyrinėjimai.

„Gimtosios Kalbos“ žurnale, kurį P. Jonikas keletą metų redagavo, ir „Naujienu“ dienraščiui kalbos dalykų skyriuje (kurį jis vedė 1949-55 m.) randame daug populiarių P. Joniko straipsnių, skirtų lietuvių kalbos reikalui, jos kultūrai.

Dėl lietuvių kalbos svarbumo indoeuropiečių kalbotyroje mūsų mažos tautos kalbininkui mokslininkui ypač svarbu, kad jo studijiniai darbai būtų prieinami ir kitataučiams filologams. Tad ir dr. P. Jonikas nesiriboja tik lietuviškąja spauda. Jo kalbinių straipsnių yra išspausdintų latviškuose, vokiškuose ir angliškuose lingvistikiniuose leidiniuose, žurnaluose: Celi (Ryga), Journal of Baltic Studies, Zeitschrift fuer Namenforschung, Donum Balticum (Stockholm), Latviešu Konverzācijas Vardnīca.

Po prof. A. Salio ir prof. Pr. Skardžiaus mirties dr. P. Jonikas yra pagrindinis Encyclopaedia Lituanica bendradarbis kalbotyros srityje. Dr. P. Joniko disertacija, už kurią jis gavo Master of Arts laipsnį Chicagoje universitete irgi parašyta angliškai — Classification of Linguistics in the LC and DC schemes: A Comparison with those by subject Specialists.

Šios apybraižos apimtis neleidžia čia išsamiau aptarti dr. P. Joniko darbų specifikos. Norėčiau tik įskatinti akreipti dėmesį į kelias sritis, kuriose jis yra lietuvių kalbotyros pionierius: tai lietuvių kalbos istorija ir kelimas lietuvių spaudoje struktūrinės kalbotyros klausimų.

Tur būt, pats nedėkingiausias ir labai daug brangaus laiko atimęs darbas yra kitų autorių kalbos taisyms, leidinių kalbos priežiūra, jų redagavimas. Ir šiam darbiui dr. P. Jonikas yra atidavęs šimtus valandų, betaisydamas, lygindamas kalbą netik tokių kapitalinių veiklų, kaip Vlado Biržiškos „Aleksandrynas“, „Lietuvos universitetas“, K. Griniaus „Atsiminimai ir mintys“, „Kovos metai dėl savosios spaudos“, bet ir daugelio kitų.

Surinkus visus iki šiol parašytus dr. P. Joniko darbus, būtų stambios apimties leidinys, bet keli tomai susidarytų, to nė pats autorius nenuspėja. Tenka tik palinkėti, kad jo darbai neišblakytų ir kad autoriui nepritrūktų nei laiko, nei energijos pačiam tai atlikti.

Dabar, kai jau pragyvenimą užtikrinantis darbas nebeslegia dr. P. Joniko pečių, atrodo, jis galėtų skirti daugiau laiko savo plačiai užsimotai studijai, kuriai jis jau seniai pradėjo rinkti ir vis dar teberenka me-

(Nukelta į 4 pusl.)

Kalbininkas dr. Petras Jonikas, kuriam šiemet sukako 70 metų amžiaus

Zaliuojanti, žydinti vasara. Nuotrauka Vytauto Maželio

Vasaros vitražas

BALYS AUGINAS
PUSIAUNAKTIS SENAMIESTY

Senutė turgavietė
Panarino žvilgsnį
Į nudilusias
Akmenų kurpes:
Jonis avėjo laikas.

Galvėje švilpaukdamas,
Vidunakčio valkata vėjas,
Neono šviesų aureolėje
Sklaido vakarykščius laikraščius:
Negyva praieji
Jis numeta sąslavynams.

O nudrisę namai,
Susigrūdę krūvon —
(Kaip seni cimikai) —
Degančiais vyzdžiais
Seka nuogus merginų
Šešėlius.

Naktis pakabina dalgi
Ant sidabrinės
Telefono vielos.
Kaimymystėje
Paklydęs katinas,
Užuodęs mėnesieną,
Pavirsta
Tarzaniška serenada.

Šaligatvė ties taverna,
Nebaliovis piktžolės
Linguoja girtam svaiguly.

Praeidamos mašinos
(Naktibaldos paraudusiom akim) —
Nuduria jas
Stikliniais,
Panieka spindinčiais
Pirštais.

KAITROS DETALĖ

Kaip karštai kvėpuoja
Dienovidis,
Kopdamas su saule
Mėlynom horizonto atkrantėm!

Suskirdusi paukščio daina
(Prasikalus pavasarį)
Gyvena tuščia viduriam sausmedy
Ir nebežydi dauose.

Paupy maudosi vasara,
Nuoga ir aistringa,
Numetusi žieduotą drabužį
Į degančių smiltį.

Gruzdančia velėna
Rieda saulės žemuogė.
Žolė — murdusi katė —
Šurkščiai niurzgia
Vasarvidžio gaisre.

Tik mieguistas dangus
Prasega pūkuotą
Debesiukų apikaklę
Ir savo balzganą veidą
Panardina
Daubos dulkėse — — —

Miršta uždusęs vėjas —
Tvanku.

NEMIGA

Mėnuo (lyg pelėda) tupi medyje.
Pilnatis sidabriniais siulais
Išsivinėta žolė.
Naktis (kanikinama nemigos)
Klaidžioja vaiduokliu.

Nuoga tylą
Įsisupa
Į mėnesienos mezginius
Ir, lyg pamišus Ofeliją,

Aptūbusi stebi
Upelio gyvąjį sidabrą.

Slėny nubudusios
Neužmirštuolės akys
Kupinos
Neapsakomai mėlyno
Siaubo.

Pelėdos išplėstas vyzdys
Sustingo pilnaciū
Ant mano suplyšusio
Sapnų voratinklio
Šilko.

IMPROVIZACIJA

Karštoj vasaros rankoj
Įkaitęs žemės obuolys.
Griaustinis debesų ašocius tranko —
Nubunda žalio žaibo spindulys.

Ir vaikšto debesys
(Balti raguočiai)
Po mėlyną lanką dangaus:
Tai vasaros vyno ašociū
Pūni saulėto nektaro —
Ir žemė ištroškus ragaus.

Dirvonai atsigeria sočiai,
Zvelgia saulė
Į suskilusių šukę balos —
Sudužę vasaros vyno ašociū
Ant žolėtos aslos.

PASTORALĖ

Pakelė galva
Nuo žemės
Rasotos krūtinės.
Paukščių poteriais
Apkabintuos liepos.

Strazdanotas
Basakojis vaikšto laukais,
Rasos varpai
Skambina rytmėčio
Pabudimą.

Pamiškėj
Baltutėlaitė
Skerdžiaus Lapino vėlė
Maldo
Pirmagimės žemuogės
Klyksmą.

Raistas užsirūko pypkę
(Iš Lapino skallūvo
Kibirkišties)
Žaidžia dūmų kamuoliu.
Ir kartu su skerdžium
O pieva gano
Laukinių ramunių
Kaimenę.

Svaigstu
Nuo šmailščios
Karklo žievės
Grojimo:
(— Ak, nekliedėk! —
Sako baltmarškinis
Piemenukas beržas).

Pražišusios ievos
Linksmi krizena
Kvapni juoku,
Kai skerdžius nemutuokia,
Kiek dievų
Kerta žmogaus žydėjimo
Medį.

Rytas — žydinti Grainio liepa.
Užkasu po klevais
Realybės kirvių —

Dabar senasis Skerdžius
Lydi mano žingsnį
Pamovaliu,
Gyvendamas
Gyvos legendos
Zieduose.

SPYGLIAI IR ROYGLIAI

REDAGUOJA DR. S. ALICNAS

ŠOKEJAI IR VISUOMENĖ

Besiruošiant tautinių šokių šventei, ateina įvairiausių sumanymų ir įvairiausių projektų, ypač moterims, nes kaip bekalbėtumei apie lygią teises, prieš šokėjas niekada vyrai negali atsilaukti. Juk jau seniau dainavome, kad "Soks tėvelis suktinij, tetušelis suktinij", tik šiais laikais kiek viskas pasikeitė ir dabar jau mieliau akcentuojame, "Gers tėvelis Martinij, tetušelis Martinij". Bet šiaip ar taip, šokio menas lietuviams buvo labai svarbus, šoko audėjė ir grėbėjė, vyrai šoko landytinij, oželij. Ir dabar viskas beveik tas pats, audėjė mažiau audžia, tai juo lengviau šokti. Broliai lietuviui tebešoka oželij, spardosi įvairių veiksmų ir organizacijų ribose, o mikitą taip pat tebešoka, tik vietoj lazdy plunksnakočius var-toja.

Iš esmės apie šokius kalbant, tenka sutikti, kad šokių reikalai gerai pažengę į priekį. Dr. J. Girnius monografijoje "Prof. Pr. Dovydatis", rašo, kad profesorius labai skundėsi, lygiai, kaip ir prof. Šalkauskis, kad ateitininkai šoka modernius šokius. Dabar tu šokių niekas nebešoka, o šoka tokius šokius, kurie tiesiog gundytų ir patį Šalkauskį ir Dovydatį šokti. Esame seniau eilijavę:

Seniau tai draudė tėvai fokstro-
šokti, nepaisant, nors kas ir
kviečia,

O dabar salėj po visa plotą
Trepsi ir vienas kito neliečia.

Ir seniau sakė, kur tik bebūsi,
Šokant žiūrėki dorovės turto,
O dabar, šokant kokį vetusi,
Šokėjai visą grieką išpurto.

Zinoma, su tais šokiais buvo
visokių bėdų. Merginos džiaug-
davosi, kad j.s būsimasis tiesiog
dieviškai šoka, o kad galvelėj
mažiau prilauko negu kojos. Na,
o dieviškasis šokėjas vėliau jau
iš mandagumo kitas ponias šok-
dina. Žodžiu, šokimas, nebuvo
jau taip labai vertas garbinti,
ir todėl nenuostabu, kad profes-
oriai šokiais nebuvo sužavėti.
O taip pat jie jau seniai žino-
jo, ką mes tik neseniai paraše-
me:

Tegu sau seniai skaldo atoma,
Tegu jauniejai laksto erdvėje,
Nes ir Adoma, nes ir Sodoma,
Kas gi pradžė, jei ne šokėja.

Ar vyses ratais, ar vyses dže-
tais,
Bikini rūbus laimė gražuolė...
Nes ir Mačernis rašė: asketas
Švelnion šokėjos sterblėn ipuo-
lė.

Lengva sukurti didžios idėjos,
Sunkiau jų linkui vairuoti kū-
nų,

Beveik kiekvienas juk i šokė-
jos
Plonų rūbėlių tinklą pakliūna.

Bet visa tai atsitinka, kai šo-
ka kokiuos nors, taip sakant, kul-
tūrinuos parengimuos, bet taip
gali atsitikti ir tautinių šokių
šventėje. Ir nieko prieš, jeigu
koks čikagiškis kokios braziliškos
lietuaitės sifonan įsipainiotų ar

tu New Yorkas. Šiaip ar taip, šo-
kis žmogaus gyvenime yra didė-
lis dalykas, šokiai yra ne tik
šiaip sau, juo labiau, kad mes
šokame kasdien. Taigi ir baigiam
tautinių šokių oželij:

Mes visi oželij šokam,
Ir jauniejai ir seni,
Su nekaustytom kanopom
Viens kitam įspirdami.

P.U.

Saunių šokėjų brigada

BUDAPEŠTO MOTERYS

Budapesto moterys, negalėčiau pasakyti, kad būtų dauguma gražesnės už Varšuvos lenkes, kurių masinį grožį ir jom specifinę eleganciją bei gražų apsirėngimą, vargu ar pralenks kuri nors kita valstybė, tačiau jų čigoniškas kraujas atsispindi ir i jų vengrišką grožį. Nežinau kas yra vymas, ar stiprus su paprika guliašas tai daro, bet taip krūtinin-
gų moterų, kaip vengrės, irgi nedaug kur yra".

Ant. Laukaitis

PARDUOTUVĖJE

Pasimatavusi ne mažiau kaip dvidešimt skrybėlaičių, pirkėja kreipiasi i pardavėją:
— Vis dėlto aš imu šita. Kiek mokėti?
— Ne kiek, madam. Su ja ant galvos jūs atėjote.

RYTAS

— Šiandien jūs pavėlavote dvi-
dešimčia minučių, ponas Braunai.
— Atleiskite, pramigau.
— O viešpatie! Tai jūs dar ir namie miegate?

TAS PAT BUVO IR PRIES 2,000 METU

Seniausias laikraštis Romos imperijoje ėjo 168 metais prieš Kristaus gimimą. Vadinosi jis "Acta populi romani diurna". Įdomu, kas jaudino ir kuo gyveno tuometiniai romėnai? Štai keletas "vietinių įvykių" iš vienintelio išlikusio numerio:

"Kovo 23-ji. Konsulas Livinusas šiandien ėjo savo administracinės pareigas.

Dieną, truputį po pusiaudienio, kilo smarki audra su perkūnija. Žaibas trenkė i Velio kalvėje augusį ažuolą ir suskaldė jį.

"Lokio" smuklėje, netoli Januso kalvos, įvyko muštynės; smuklininkas rimtai sužeistas.

Edilas Titanijus nubaudė mėsinių už tai, kad šie pardavinėjo gyventojams valdžios organų neapžiūrėta mėsa. Gauti pinigai panaudoti deivės šventyklai papuošimui.

Pinigių keičėjas Aczidijus, prekiaujantis parduotuveje "Kimaru skydas", pabėgo iš miesto, pasi-grobes žymią sumą pinigų. Ji įjosi ir pagavo; pagrobtuosius pinigus jis nešė su savimi. Preterras Fontiejus įsakė jam tučiuojau gražinti pinigus tiems, kurie juos pas jį pasidėję laikė.

Plėšikų vadas Deaifonas, va-sarą legato Neavato pagautas, šiandien nubautas mirtimi nukryžiuojant.

I Ostiją šiandien atplaukė Kar-tagenos laivynas".

Jeigu pakeistume vardus, tai vi-sa tai puikiai galėjo įvykti šiandien arba vakar. Tik dabar-tinėje Romoje už baudas gauti pinigai nebenaudojami šventyklų statybai, pabėgusių bankininkų paprastai nepavyksta pagauti, plėšiku niekas nekryžiuoja ir pa-vogtų pinigų negražina savinin-kams.

O šiaip viskas tas pats.

V. O.

— Aš taip mėgstu iškylą i gam-tą, tik tas mano vyras toks nepas-lankus kelionėn.

KURŠENŲ TELEFONAS

Aliot Aliot Čia Kuršėnai?
Nuskandino. Kokį šieną?
Aš ne šieno. Aš — Kuršėnų
Jus maldauju visą dieną.
Aliot Aliot Kas gyvena?
Nesuprasi, ką jis stena.
Garso nėra arba tik fonas —
Toks Kuršėnų telefonas!

(Iš Kuršėnų zoninių kultūros namų meninės agitbrigados "Reidas".

PAS PSICHIATRA

Pacientas skundėsi psichiatrui savo atmintimi, nes visada užmirštas dalykus.
— Ką man daryti, daktare? — klausė jis.
— Sumokėk man iš anksto, — patarė psichiatras

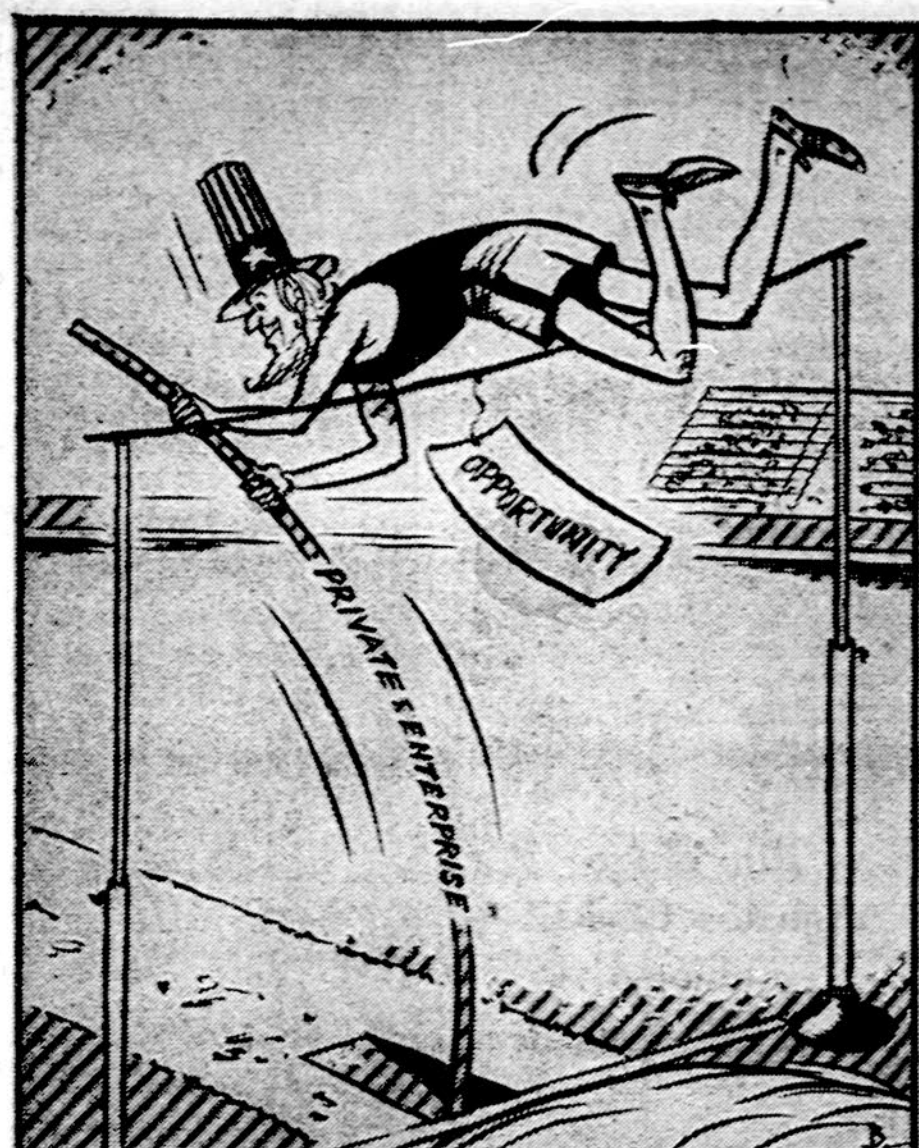
ISSKIRTINĖ PAGARBA

Aprodant Vilnių, atvykusiems iš užjūrio giminiems, einant pro keturių susaudytų komunistų masyvų paminklą, kur vaizduoja vienas suklypus draugas, priklaikomas už pažastų kitų draugų, rodydami i paminklą sa-ko:
— Matot, kaip pas mus gerbia nusigėrusius.

PINIGŲ AR SVEIKATOS?

Gyvenimas vakarais Bukares-te gyvas i įdomus. Viešbutyje, kuriame aš buvau, vakarais res-o-ranas atsidarė nuo 10 val. ir te-sėsi linksmybės iki 6 val. ryto. Žmogau tik turė sveikatą.

A. Laukaitis

Dėdė Samas ekonominėj olimpiadėj persėka aukščiausiais, nes jam ne-kluduoja jokie kolchozai ir partorgai

MINTYS PRAKALBOMS PAGERINTI

— Atsargumas tai tada, kai žinai, kad neklysti, bet dėl visko paklausai žmonos.

— Kaimynas kuris triukšmauja tada, kada tu triukšmauji.

— Mostagavimas turi platų skirtumą reikšmėje, ar jis šunų uodegų, ar žmonių liežuvių.

— Rusijoje didelė laimė, kada KGB pasibeldžia i duris ir ieško ko nors kito, o ne tavęs.

"Chicago Tribune"

— Šiais lemties metais pasaulis stebi Ameriką, o Amerika stebi televiziją.

— Bučiuoti vyrą be ūsų — tai tai tartum valgyti kiaušinį be druskos.

"The Times"

Hammond

— Galva pameta daugelis, bet kad ją kas kitas surastų, nebuvo girdėti.

— Geriausias dalykas su populiariom dainom, kad jos nelabai ilgai populiarios.

Teisybė, kad ne vien duona žmo-gus gyvena, bet ir cigaretėmis

NEPAVYKO APGAUTI

Rašyt. Balzakas dažnai slėp-davosi nuo kreditorių. Atkak-liausiai jį persekiojo suvėjas Pi-ko, ilga laiką nesutikęs niekur ra-šytojo, griebsi klastos. Atėjo prie jo buto ir tyliai pasibeldė i duris, nutaisęs kitokį balsą, jis sušuko:
— Ponas Balzakai, aš turiu jums įteikti honorarą.
Balzakas tuojau atsiliepė:
— Būk malonus, nunešk pi-nigus mano suvėjui Piko i Bonaparto gatvę. Jis labai nudžiugs.

IKVĖPIMO BELAUKIANT

Dailininkas skundžiasi žmonai: — Ikvėpimas apleido mane! Štai jau trys valandos, kai sedžiu prieš molbertą ir niekaip negaliu pradėti paveikslą.
— Na, ką gi, mielasis. Tu galė-tum pasinaudoti momentu ir, kol ikvėpimas ateis, išdažyti vir-tuvės sienas...

DR. S. ALICNAS

ISSAMUS KRITIKAS

Jeigu Bendruomenė ką veikia, Aš tuoj guldau juos i grabus — Sakau: ne aiškinti nereikia — Iš viso to tik nullis bus.

Kai Balfas skelbia savo vaju: Tautiečio neužmiršk brangaus, Turiu, laizydamas sau pajų: Vargu ar kas kada ką gaus.

Kai rūpinas valdovai Altos Vingiais politikos giliais, Turiu: matyt juodai ant balto Iš šito nieko neišeis.

Lietuvių fondan jel kas stoja, Sako, kultūral tas padės, O aš sakau: jis negalvoja — Tikriausiai daro dėl garbės

Vargu nors vienas išmintingas Iš viso krašto atsiras, Nes žemėje dar neklaidingas Tik Romoj popiežius ir aš.

Iš rinkinio "Alijosiaus lapai"

AMŽINAS RATAS

— Kodėl elgetauji?
— Iš tikrųjų elgetauju, kad gautčiau pinigų išgerti.
— O kodėl geri?
— Kad turėčiau drąsos elge-tauti.

SVARBUS ATIDARYMAS

"Salėje vykstant remontui, sek-madieniais pirmoje ir antroje mo-kyklos klasėje veiks užkandinė ir mokyklos išvietės bus atidarytos viešam naudojimui".
Los Angeles Sv. Kazimiero parap. "Lietuvių Zinios".

REKLAMA

— Jūs tikite reklamos jėga?
— O taip! Mes neseniai pas-kelbėme laikraštyje, jog mūsų kompanijai, reikalingas naktinis sargas. Ir ką jūs manote? Tą pa-čią naktį mūsų apvogė.

DVEJOPA BERTUVĖ

Pagarsėjęs filantropas — labda-rys buvo paklaustas:
— Kaip tamsta tiek daug duo-di ir tiek daug vis turi?
— Matai, kai aš išberiu, Die-vas įberia, ogi jis turi didesnę už mano bertuvę, — paaiškino tas dosnus žmogus.

LIETUS IR SKĖTIS

— Aure, ten stovėjo šeši len-ka! po vienu skėčiu. Kodėl nei vienas nesušlapo? — klausė ki-tas lenkas.
— Kodėl? — abejojo dar vie-nas.
— Tai kad iš viso nelijo, — paaiškino pirmasis.

NELAIMĖ

— Pone direktoriau, jūsų sofe-ris su jūsų žmona pabėgo.
— O, tai tikra nelaimė: jis bu-vo labai geras šoferis.

NEAPSIMOKA

— Tokio maisto aš negaliu valgyti. Pašaukite valgyklos ve-dėją. — pyko svečias.
— Nėra reikalo: jis tokio maisto taip pat negali valgyti, — atsako padavėja.

BANKŲ BIZNIS

Samdos agentūra nurodė len-kių gimnazijos abiturientui eiti i bankų biznį, tai jaunuolis išėjo ir nusipirko revolverį

KAS KUR GYVENA

Amerikoje du trečdaliai gyven-tojų gyvena miestuose, kitas treč-dalis greitkeliuose.

Komunistinė "Tiesa" parašė, kad iš Tauragės sandėlio išgaravo prekės. Čia matyti, kaip jos akcrauda pažįstamų ieškoti.